

ZEIDLER Sándor

A magyar rendőri rangok fejlődéstörténete a kiegyezéstől az ezredfordulóig

Magyar rendőri rendfokozati jelzések – az első magyar rendőri szervezet, a Fővárosi Rendőrség államosítástól napjainkig, azaz 1881-től 2008-ig – jelentős változásokon estek át. A mai értelemben vett egyenruha a XVIII. században az állandó hadseregek felállításának idejétől alakult ki. A hadsereg mintáját nagy vonalakban és késleltetve ugyan, de követte a többi fegyveres és rendfenntartó testület. A rendfokozati jelzések ebben az időben a fejfedőn és az egyenruha ujján elhelyezett paszománycsíkokból álltak. A XIX. század közepéig nem tükrözték pontosan viselőjük valóságos rangját. Például csak azt lehetett látni, hogy viselője törzstiszt, ezen belül nem különült el, hogy őrnagy, alezredes vagy ezredes.

A szelektívebb látható rendfokozati jelek bevezetésére 1848 áprilisában a szabadságharc honvédségénél került sor. A galléron vékony csíkokkal jelölték a rendfokozatokat, azonban így sem mindegyiket.

A véglegesen kialakult rendfokozati rendszer, mely teljes mértékben láthatóvá tette a rangokat 1849 tavaszán és 1850 januárjában jelent meg az osztrák hadseregben. A galléron elhelyezett 1-3 hatágú csillagokkal és paszományokkal, színes hajtókan jelezte a hovatartozást. A szabadság harc bukása után ez honosodott meg hazánkban, mely a mai napig él.

A rangok elnevezésének eredete sokkal régebbi keletű. Azokat a vezető állású tiszteket, akik nem egy csapatot vezettek, hanem valamennyi felett rendelkeztek Franciaországban már a XIII. században általános kapitánynak – CAPITAINE GENERALNAK – azaz generális fővezérnek neveztek, hiszen a kapitány szó a latin CAPUT (fej) kifejezésből ered.¹

A császári hadseregben a harmincéves háborúban jelent meg ez a elnevezés, és felváltotta az addig használt legelső főember (oberster Hauptmann, feld Hauptmann) címet. A császári hadsereg legmagasabb rangú tábornoka a Tábornagy (Feldmarschall) volt, ennek helyettese az altábornagy /Feldmarschall-Lieutenant/ volt, mint ahogy a százados (Hauptmann) helyettese a hadnagy lett. A legalacsonyabb törzstiszti rang viselőjét az őrnagyot a XIX. század elején legfelsőbb őrmesternek (Obriest-Wachtmeister) nevezték. Idővel a rendfokozati rendszer az igényeknek megfelelően bővült. A legénységi állományúaknál az őrzető, a tizedes (aki már altiszt volt) és az őrmester mellett 1857-ben megjelenik a szakaszvezető, majd 1913-ban a törzsőrmester mellett megjelentek a törzsaltiszti rangok is. A tiszt rendfokozatok mellett a hadapród tiszthelyettes zászlósrá változott, tisztjelölti minőségben.

A hadseregben a tiszt állásúak három állománycsoportot alkottak. Az úgynevezett katona /harcos/ állományú tisztek hatágú csillagokat viseltek saját paszománymintával. A nem katonaállományú tisztek /orvos, hadbíró, gazdász/ a csillagok mellett más mintázatú paszomány és a többi egyenruházott állami tisztviselővel megegyező mintázatú paszományt alkalmaztak.

A tiszt állásnak megfelelő fizetési osztályokat az egész állami hierarchián belül I-XI rangosztályba sorolták. A rangfokozati elnevezések ennek megfelelően szakáganként változtak. Például az elnevezések VIII. rangosztályban a katonaállományú százados, a nem katonaállományú orvosnál *ezredorvos*, a fogalmazókari rendőrtisztviselőnél *kapitány*, míg a felügyelőkari rendőrtisztviselőknél *felügyelő*, vagy *detektívfelügyelő* volt az elnevezés.

A rendőri feladatot ellátók rangfokozati elnevezésükről is vannak források. A *városkapitány* a XV. század közepén tűnt fel, rangban a bíró és a polgármester után állt. A város belső rendjének őre a fegyveres őrség parancsnoka többnyire az egyik városi tanácsnok volt. A városokban a rendfenntartásban meghatározóvá vált az utca, illetve a bennük kialakult közterületi egység a tized. Élükre *utcakapitányt*, vagy *hadnagyot* illetve *tizedest* választottak. Más városokat negyedekre osztották, elöljáróik *negyedmesterek*, *fertálymesterek*, *negyedikapitányok* voltak. Előfordult a *százados* és a *száznagy* elnevezés is.²

Az 1848-1849. évi szabadságharc alatt a belügyminisztérium III. osztálya volt a rendőri osztály. A korabeli forrásanyag hiányos, rangleírásokat nem tartalmaz.

A szabadságharc bukása után a népszerűtlen osztrák policia végezte a rendőri feladatokat hazánkban. 1861 tavaszán azonban feléledtek a városi önkormányzati rendőrségek, ekkor szervezték újra Pest város polgári rendőrségét, amely a későbbi fővárosi rendőrség alapját alkotta.³

1872-ben Óbuda, Buda és Pest egyesítésével foglalkozó törvény rendelkezett a Fővárosi Államrendőrség felállításáról, mely közvetlenül a belügyminiszter alárendeltségébe került.⁴ Az 1872. évi törvény azonban még csupán ideiglenesen rendezte a Fővárosi Államrendőrség témáját. 1881-ben rendezték véglegesen a főváros rendőrségének helyzetét.⁵

A vidéki városok rendőrsége 1919-ig továbbra is az önkormányzatok alá tartoztak, anyagi és szervezeti tekintetben egyaránt. A belügyminiszter csak törvényességi felügyeletet látott el a polgármestereken keresztül.⁶ 1886-tól azonban a rendőrkapitányokat már kinevezték nyugállományba vonulásukig tartó hatállyal.⁷ Az önkormányzati rendőrségek tisztjainak tagjait – akiket rendőrtisztviselőnek hívtak – azonban továbbra is ugyanúgy választották egy-egy ciklusra, mint a többi önkormányzati tisztviselőt.⁸

Az önkormányzati rendőrségek ruházatai, felszerelése és rendfokozati jelzései a helyi elképzelések szerint alakultak. Fő vonalakban a Fővárosi Államrendőrség szolgált zsinórmértékül ugyan, azonban mégis rendkívül változatos kép alakult ki. Az önkormányzatok különböző fegyvernemek (huszárok, vadászok, gyalogosok) egyenruháihoz hasonló uniformisokat rendszeresítettek a rendőri szervezet számára a település jelvényével és színeivel ellátva.⁹

A Fővárosi Államrendőrségen az egyenruhás személyi állomány az államosítás után két állománycsoportra tagozódott. Az egyik a fogalmazói kar mely igazgatásrendészeti, feladatokat látott el. A fogalmazói kar tagjai jogvégezett személyek lehettek, belőlük kerültek ki a rendőrfőkapitányok. Az őrszemélyzet vezetője a rendőrfőparancsnok volt, tisztjei alkották a felügyelői kart. Lovas és gyalogos egységekre tagolódtak, a legénység rendfokozati elnevezése is ennek megfelelően különböző volt.¹⁰

A rendőrlegénységet a katonaságtól leszerelt altiszti rangot elért személyekből válogatták, akik a próbaidő letelte után rendőri vizsgát tettek. A rendfokozatokat a legénységi állomány 8.5 x 4 cm búzakék posztó alapon az állógálléron viselve.¹¹ **(I. sz. melléklet)**

<u>Fogalmazói kar:</u>	<i>meggyvörös bársony</i>	<u>Felügyelői kar:</u> <i>búzakék posztó</i>
VI fiz. osztály	főtanácsos	felügyelő
VII	tanácsos	felügyelő
VIII.	kapitány	felügyelő
IX.	fogalmazó	felügyelő
X.	segédfogalmazó	felügyelő
	fogalmazó gyakornok	felügyelő gyakornok

<u>Gyalogosoknál</u>	<u>Lovasoknál</u>	
Próbarendőr	próbarendőr	rendfokozati jelzést nem visel;
II. osztályú rendőr	lovarendőr	1 sárga rózsácska;
I. osztályú rendőr	lovastizedes	1 sárga rózsácska, 13 mm-es;
Ellenőr	szakaszvezető	2 sárga rózsácska;
Örmester	örmester	3 sárga rózsácska ezüstpaszományon.

A X. fizetési osztályba tartozók két ezüst csillagrózsácskát, a XI. fizetési osztályba tartozók három ezüst csillagrózsácskát, a VIII-VI-ig fizetési osztályba tartozók pedig egy, kettő, illetve három csillagrózsácskát 30 mm-es ezüstpaszományon viseltek.

A Fővárosi Rendőrség személyi állományában külön csoportot alkottak a detektívek, akiknek tilos volt egyenruhát viselniük, így rendfokozati jelrendszerrel sem rendelkezhetek.

Az 1906-ban felállított Magyar Királyi Határrendőrség¹² rendfokozatai az 1908-as egyenruházati szabályzatban jelentek meg.¹³ A legénységi állománynál csak az elnevezések módosultak és sötétszürkére változott a hajtóka színe. **(II. sz. melléklet)**

Határrendőr	mint az I. osztályú rendőr
Őrségvezető	mint az ellenőr
Örmester	mint az örmester

1908-ban a Fővárosi Rendőrség fogalmazói kar hajtókaszíne sötétkékes lilára változott. Az első világháború éveiben – anyagihiány miatt – a rendőrök táborig szürke öltözetet is viseltek. Ezen időszakban az altiszti rendfokozat főellenőri ranggal bővültek.

A Tanácsköztársaság 1919. március 30-án kiadott rendelete megszüntette többek közt a rendőrségeket és a határrendőrséget. Valamennyi rendvédelmi testületet beolvasztotta az újonnan felállított Vörösőrségbe.¹⁴ A Tanácsköztársaság Magyarországon is érvényre jutatta a diktatúrák azon jellemző vonását, hogy az egyetlen szervezetbe tömörített rendvédelmi struktúrát központi felügyelet alá helyezve a központi államhatalom közvetlen irányítása alá vonta. Minden rendfokozatot eltöröltek. A testület tagjainak szolgálatban balkaron 10 cm széles vörös karszalagot kellett viselniük, amelyen fekete betűkkel Vörösőrség felirat volt olvasható.

A Tanácsköztársaság bukása után 1919. augusztusában visszaállt a korábbi állapot. 1919. őszén államosították a vidéki rendőrségeket, ezzel megkezdődött az egységes szervezet kialakítása.¹⁵

Az 1921-ben kiadott ideiglenes szabályzat a felügyelői és a fogalmazói kar rendfokozati jelzéseit módosította. Ezüst paszományok és csillagok helyett aranszínűt rendszeresítettek és a XI. rangosztályba tartozók 1 arany rózsácskát kaptak rendfokozatuk jelzésére.¹⁶

Az 1922-ben megjelent rendeletek lényeges rangmódosításokat tartalmaztak. Az V. fizetési osztályban (vezérőrnagyi rangnak felel meg) rendszeresítették a fogalmazói karban a kerületi rendőr-főkapitányi rangot.¹⁷ Az VIII-VI. fizetési osztály elnevezését felügyelőről főfelügyelőre változtatták. **(III. sz. melléklet)**

A legénységi rendfokozati rendszer kibővült, elnevezései változtak. **(IV. sz. melléklet)**

A személyi állomány tagjai magasabb rendfokozatban az alacsonyabb rendfokozatban meghatározott idő letöltése nyomán léphettek. A legénységi rendfokozatok tekintetében a várakozási idő differenciáltan alakult. Ideiglenesen rendőr 7. hótól, rendőr 3 évtől, őrmester 7 évtől, törzsőrmester 9 évtől, főtörzsőrmester 11 évtől. Az 1924. évben megjelent módosítás lehetővé tette az V. után IV. fizetési osztály elérését (altábornagynak felel meg) a fogalmazói, illetve a felügyelői kar számára. Az új állománycsoport elnevezése a fogalmazói karnál főkapitányi kar.¹⁸ Rendfokozati jelük 3.5 cm széles és 8 cm hosszú aranypaszományon 1-2 ezüst rózsá.

1931-ben rendszeresítették a legmagasabb altiszti rendfokozatot az alhadnagyot. Jelzése függőleges 13 mm-es arany paszományon 1 ezüst rózsá volt.

1937. ismét a legénységi rangjelzés változásait hozta.¹⁹ A változtatás a rendőr rendfokozatot képesítő vizsgához kötötte és a rendőr rendfokozat 3 csillagrózsácskára változtatta. Továbbá a korábbi első osztályú rendőrfelügyelő-helyettesi rang tiszthelyettesre változott, a másik két osztály pedig megszűnt.

A második világháború alatt, az 1944. június 21-én megjelent kormányrendelet a rendőrséget katonailag szervezett testületté szervezte.²⁰ Ennek nyomán a rendfokozati jelzéseken a csillagrózsácskák helyett hatágú katonai csillagok jelentek meg és a rendfokozati megszólítások is a katonaihoz igazodtak. A rendőrségnél a katonai rangrendszer bevezetésének teljes körű végrehajtása – a magyarországi harctevékenységek miatt – csak a háború után valósult meg. **(V. sz. melléklet)** Gyakorlatilag a csendőrség felszámolásával egyidőben valósult meg a rendőrségnél a katonai rangok bevezetése.²¹

Az Ideiglenes Nemzeti Kormány intézkedett az új rendőrség felállításáról, melyet már Budapesten 1945. január 25-én kezdtek el szervezni.²² A ruházat hiánya miatt tarka volt a kép. Sokan csak magyar és orosz nyelvű karszalagot hordtak. 1946. januárjában a karszalagokat szabályozták, nemzeti színű 12 cm széles alapon rendőrség felirat és a katonai köpeny-rendfokozati jelhez hasonlóan csíkokkal jelölték a rangot. **(VI. sz. melléklet)**

A Belügyminiszter 1946. elején megjelent rendelettel²³ új rendőrségi egyenruhát és rendfokozati rendszert rendszeresített. A rendfokozati jelek – amelyek katonai rangok voltak – a maihoz hasonló váll lapra kerültek. A tiszt rangok alhadnagytól altábornagyig, tiszthelyettesek őrmestertől főtörzsőrmesterig terjedtek, míg a legénységi rendfokozatok próbarendőr, ideiglenes minőségű rendőr és rendőr rangokból álltak. **(VII. sz. melléklet)** A csillagok hatágúak voltak, és a szolgálati ágakat színekkel különböztették meg. A legénységnél fekete rangjelző csíkokat alkalmaztak. A színjelöléseket 1946. június 1-vel eltörölték, és kékszegélyű sötét színű váll lapokat rendszeresítettek. A csillagokat keresztben helyezték el. A tábornoki váll lap szögletesebb lett. **(VIII. sz. melléklet)**

1947. március 8-ával megváltoztatták rangok elnevezéseit, az elnevezéseket az ideiglenes minőségű rendőrt tizedesre, a rendőrt pedig szakaszvezetőre módosították. **(IX. sz. melléklet)** 1947. őszén az R-9 szabályzat kis módosításokkal megerősítette a korábbi kiegészítéseket.²⁴

Az 1950-es években a rendfokozati jelekben ismét lényeges változások történtek. Az őrmestertől főtörzsőrmesterig a csillagok helyett a mai tiszt hallgatói évfolyamjelzéshez hasonló rangjelzéseket rendszeresítettek. A többi rendfokozatnál a csillagokat hosszanti elhelyezését alkalmazták. **(X. sz. melléklet)**

Az 1950-ben kiadott ideiglenes ruházati utasítás kék alapon vörös szegélyes váll lapokat írt elő, a csillagokat ötágúra változtatták, az alhadnagyi rang jelölésére egy csillagot alkalmaztak csík nélkül. A hadnagy kettő, főhadnagy három a százados pedig négy csillagot viselhetett szovjet minta szerint.²⁵ **(XI. sz. melléklet)** 1951-ben a tisztek szovjet típusú váll lapokat kaptak, ezt a mintát követte a tiszthelyettesi és a legénységi állomány is. **(XII. sz. melléklet)**

Az 1956-os Forradalom és Szabadságharc kitörése után hamar lekerültek a szovjet mintájú rangjelzések a rendőrök válláról és október 31. után a rendfokozati jelzések ideiglenesen a gallérra kerültek.²⁶ **(XIII. sz. melléklet)**

1957 tavaszán ismét változás történt. Nagyjából az 1947-es rendfokozati jelzéseket hozták vissza, azonban ötágú csillaggal és azok hosszanti elhelyezésével. **(XIV. sz. melléklet)**

Az 1961-es öltözeti utasításban rögzített rendfokozati jelzések formájukban már csaknem megegyeztek a rendszerváltás előtt rangokkal, azonban a váll lapok színe szürke volt kék szegéllyel. A színeket 1963-ban egységesen kékre változtatták. A második világháborútól a hetvenes évekig a rendőr tiszthelyettesek rangjelzése is dinamikusan változtak. **(XV. sz. melléklet)** 1963-tól – a zászlósi rendfokozatok bevezetésének kivételével – a rendőri rangrendszer lényegében nem változott. **(XV. sz. melléklet)** 1966-ban a BM tábormokok ruhája a honvédséggel megegyező khaki színűre változott a váll lap szegélye vörös lett. 1971. június 5-én kelt utasítással zászlósi rendfokozatot vezettek be.

A rendszerváltás után 1992-ben megszüntették az alhadnagyi rendfokozatot, majd az ötágú csillogok helyett hatágúak kerültek a váll lapokra. 2002-ben – az új társasági ruha bevezetésekor – a honvédségihez hasonló módon a rendfokozatok jelölései a galléra helyezték át. A dandártábornoki rang bevezetésével a tábormok rendfokozatok és a csillagok száma nőtt.

Jegyzetek:

- ¹ BARCY: 148. p.
- ² ERNYES: 59. p.
- ³ Rendőrségi almanach. 21. p.
- ⁴ 1872/XXXVI. tc. Buda-Pest fővárosi törvényhatóság alakításáról és rendezéséről.
- ⁵ 1881/XXI. tc. a Budapest fővárosi rendőrségről.
- ⁶ PARÁDI József: Az Osztrák-Magyar Monarchia rendőrségei 1867-1919. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XI. évf. (2005) 13. sz. 97-104. p. A tanulmány korábbi változata 2000. március 19-20-án Párizsban hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „A közbiztonság közös európai örökségünk” című XIII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított bővített és átdolgozott változata.
- ⁷ 1886/XXI. tc. a törvényhatóságokról.
- ⁸ PARÁDI: 68-100. p.
- ⁹ ERDŐDY
- ¹⁰ 10538/1892.fk.r. és 2761/1886.fk.r.; PARÁDI: 47. és 54. sz. melléletek.
- ¹¹ Fővárosi rendőr szabályzat.
- ¹² - PARÁDI József: A polgári magyar állam első határőrizeti szakszerve; A Magyar Királyi Határrendőrség 1906-1914. *Hadtörténelmi Közlemények*, XCIX.évf. (1986) 3. sz. 541-570. p.
- Idem: A Magyar Királyi Határrendőrség, a magyar határőrizet szakmai vezető testülete. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, IV. évf. (1993) 4. sz. 21-50. p. A tanulmány korábbi változata 1992. szeptember 29-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak a „*Dualista Magyarország rendvédelme*” című IV. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- Idem: *Rendvédelem a határokon a XIX-XX. században*. 1-3. köt. Budapest, 2003, Tipico Design Kft, 3. köt. *Rendőrség a határőrizetben*. 266p., 12 jogszabály, 10 melléklet. /A magyar rendvédelmi szervezetek története./
- Idem: A Magyar Királyi Határrendőrség. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XII. évf. (2007) 15. sz. 139-159. p. A tanulmány korábbi változata 2004. áprilisában Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett „*Szemere Beszélgetések*” szimpóziumsorozat rendezvényén a Rendőrség Tudományos Tanácsának közreműködésével. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- ¹³ Határrendőri Egyenruhaszabályzat.
- ¹⁴ Belügyi Népbiztos 1.B.N. számú rendelet.
- ¹⁵ 5047/1919. ME. r. a rendőrségek államosításáról.
- ¹⁶ 63.515/1921.BM. r.
- ¹⁷ 35000/1922.BM. r.
- ¹⁸ 158.742/1924. BM. r.
- ¹⁹ 123,000/1936. BM. r.
- ²⁰ 2300/1944. ME. r.
- ²¹ ZEIDLER Sándor: A Magyar Királyi Csendőrség rendfokozati rendszere és jelvényei. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, VII. évf. (1998) 8. sz. 110-112. p. A tanulmány korábbi változata 1996. október 29-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*A napóleoni közbiztonsági örökség útja Párizstól – Itálián és Ausztrián keresztül – Budapestig.*” című VIII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított bővített és átdolgozott változata.
- ²² 13/1945.ME. r.
- ²³ 276.455/1945.BM. r.
- ²⁴ Rendőrségi közlöny 1947.évf.14.szám.
- ²⁵ 152.466/1950.BM. r.
- ²⁶ *Magyar Honvéd* (1956) október 31. sz.

A jegyzetekben használt rövidítések:

- BARCY..... BARCY Zoltán: *Évszázadok egyenruhái*. Budapest, 1991, Studio, 295. p.
- ERNYES..... ERNYES Mihály: *A magyar rendőrség története*. Budapest, 2002, Belügyminisztérium, 341. p.

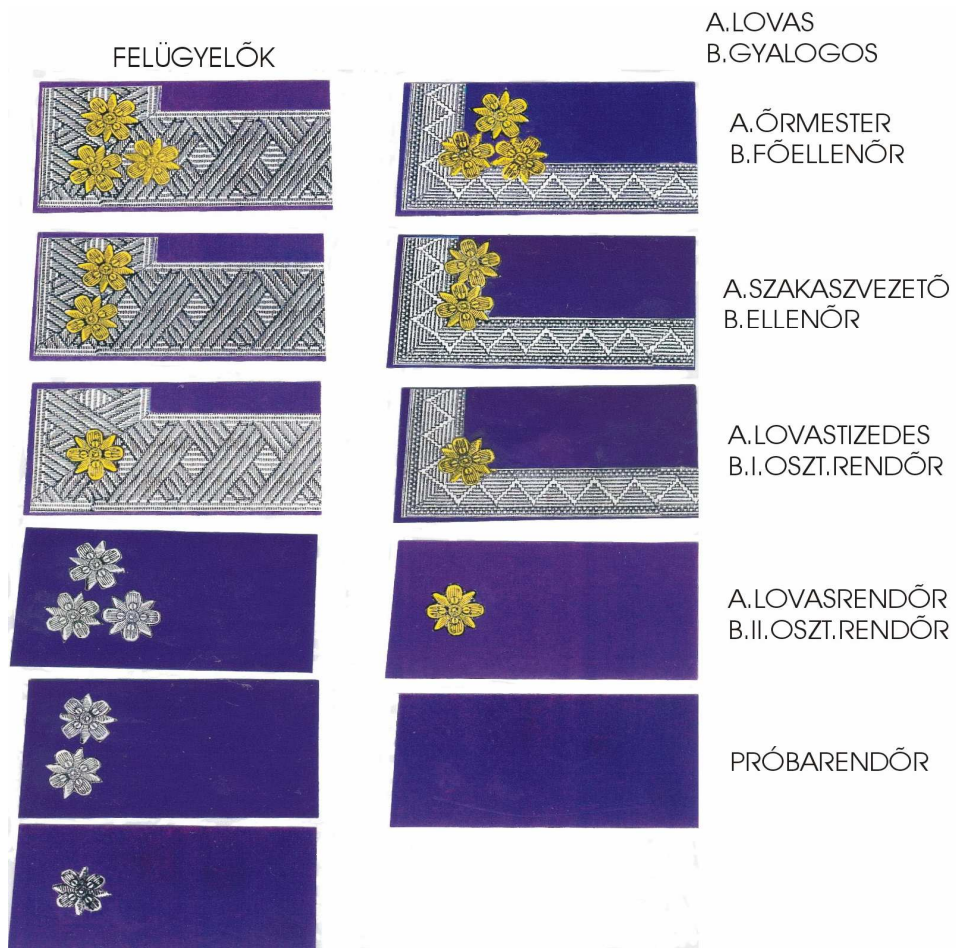
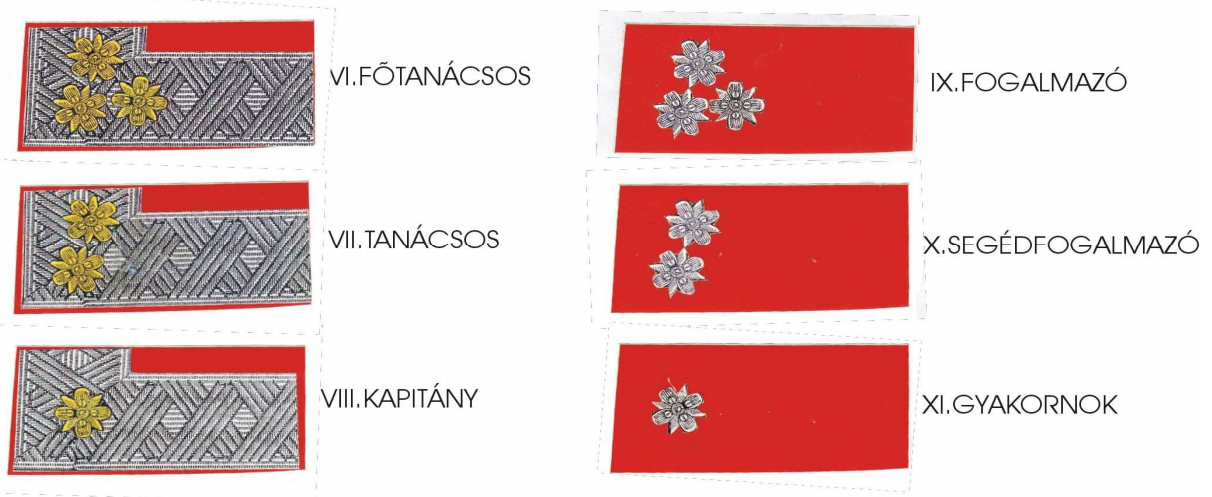
- Rendőrségi almanach..... BAKSA János (szerk.): *Rendőrségi almanach*. Budapest, 1923, s.n.
- ERDÖDY..... ERDÖDY Géza: *Magyarország rendőrsége az államosítás előtt*. Gyula, 1898, s.n.
- Fővárosi rendőr szabályzat..... *Szervezeti szabályzat a fő- és székesvárosi Magyar Királyi Államrendőrség számára*. Budapest, 1893, s.n.
- Határrendőri egyenruhaszabályzat.... *A Magyar Királyi Határrendőrség egyenruhaszabályzata*. 1908
- PARÁDI..... PARÁDI József (szerk.): *A magyar rendvédelem története*. Budapest, 1996², Osiris, 367. p.

Melléletek jegyzéke:

(A rangok elnevezései mellett feltüntetett római számok azt a fizetési osztályt jelölik, amelyhez a rang tartozott. A fegyveres testületek egyenruha viselésére jogosult és fizetési osztályba sorolt személyi állományának tagjai azon rendfokozatot viselhettek, amely fizetési osztályba tartozott az általuk betöltött beosztás és a kinevezésük, illetve előléptetésük megtörtént.)

<i>I. sz. melléklet</i>	
A Fővárosi Rendőrség majd a Magyar Királyi Államrendőrség rendfokozatai 1872-1922.	121
<i>II. sz. melléklet</i>	
A Magyar Királyi Határrendőrség rendfokozatai 1906-1920.	122
<i>III. sz. melléklet</i>	
A Magyar Királyi Államrendőrség, majd a Magyar Királyi Rendőrség tiszti rendfokozatai 1922-1944.	123
<i>IV. sz. melléklet</i>	
A Magyar Királyi államrendőrség, majd a Magyar Királyi Rendőrség altiszti és legénységi rendfokozatai 1922-1944.	124
<i>V. sz. melléklet</i>	
A katonailag szervezett rendőrség rendfokozatai 1944-1946.	125
<i>VI. sz. melléklet</i>	
A rendőri karszalag 1945-1946.	126
<i>VII. sz. melléklet</i>	
A Magyar államrendőrség rendfokozatai 1946. január 25–1946. június 1.	127
<i>VIII. sz. melléklet</i>	
A Magyar Államrendőrség rendfokozatai 1946-1947.	128
<i>IX. sz. melléklet</i>	
A Magyar Államrendőrség rendfokozatai 1947-50.	129
<i>X. sz. melléklet</i>	
A rendőrség rendfokozatai 1950-1951.	130
<i>XI. sz. melléklet</i>	
A rendőrség rendfokozatai 1951-1952.	131
<i>XII. sz. melléklet</i>	
A rendőrség rendfokozatai 1952-56.	132
<i>XIII. sz. melléklet</i>	
A rendőrség rendfokozati jelzései 1956.X.31-1957 tavaszáig.	133
<i>XIV. sz. melléklet</i>	
A rendőri rendfokozatok 1957-től a régi szilvakék ruha kihordásáig, majd 1957-1963.	134
<i>XV. sz. melléklet</i>	
Hallgatói rangok.	136
<i>XVI. sz. melléklet</i>	
Rendőri rendfokozatok 1963-tól.	137

A Fővárosi Rendőrség majd a Magyar Királyi Államrendőrség rendfokozatai 1872-1922

Forrás: BORBÉLY Zoltán – KAPY Rezső: *A 60 éves a rendőrség.* Budapest, 1942. Halász Irodalmi és Könyvterjesztő Vállalat. ; 2761/1886. Budapesti Rendőr-főkapitányi rendelet ; 10.538/1892.sz. Budapesti Rendőr-főkapitányi rendelet

A Magyar Királyi Határrendőrség rendfokozatai 1906-1920

VI.FŐTANÁCSOS.

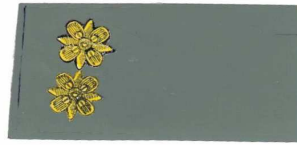
VII.TANÁCSOS.

VIII.KAPITÁNY

IX.FOGALMAZÓ.

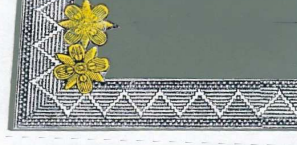
X.SEGÉDFOGALMAZÓ.

XI.FOGALMAZÓ GYAKORNOK

ŐRMESTER

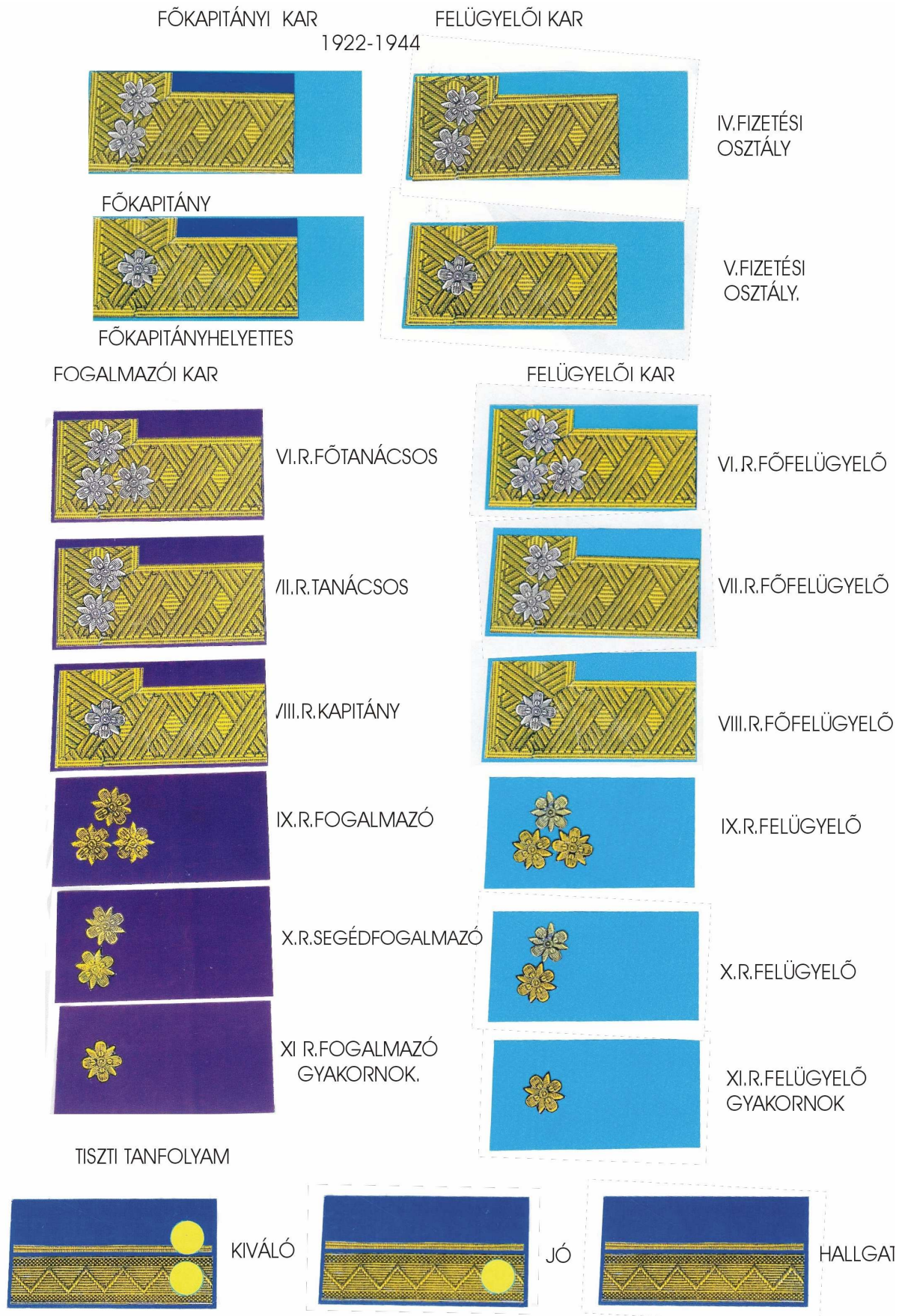
ŐRSÉGVEZETŐ

HATÁRRENDŐR

Forrás: A Határrendőrség egyenruházati szabályzata. s.l., 1908, s.n.

A Magyar Királyi Államrendőrség, majd a Magyar Királyi Rendőrség tiszti rendfokozatai 1922-1944

Forrás: 35000/1922. sz. BM r. ; 158.742/1924. sz. BM r. egyenruházati szabályzat a M. Kir. Rendőrségnek az V. és ennél magasabb fizetési osztályba kinevezett egyenruha és fegyver viselésére jogosított tagjai részére

A Magyar Királyi államrendőrség, majd a Magyar Királyi Rendőrség altiszti és legénységi rendfokozatai 1922-1944

ALHADNAGY
1931-

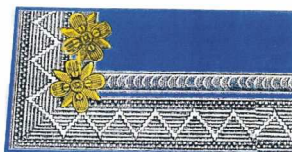
FŐTÖRZSŐRMESTER

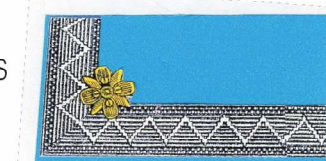
III.O.FELÜGYELŐHELYETTES
1937-IG

TÖRZSŐRMESTER

II.O.FELÜGYELŐHELYETTES
1937-IG

ÖRMESTER

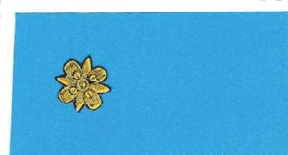
I.O.FELÜGYELŐHELYETTES
1937-IG
TISZTHELYETTES
1937-

RENDŐR
1937-

RENDŐR 1937-IG
KÉPESITETT RENDŐR
1937-

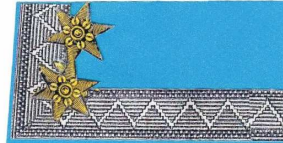

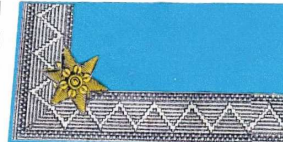

IDEIGLENES
MINŐSÍTÉSŰ RENDŐR
1937-IG

PRÓBARENDŐR

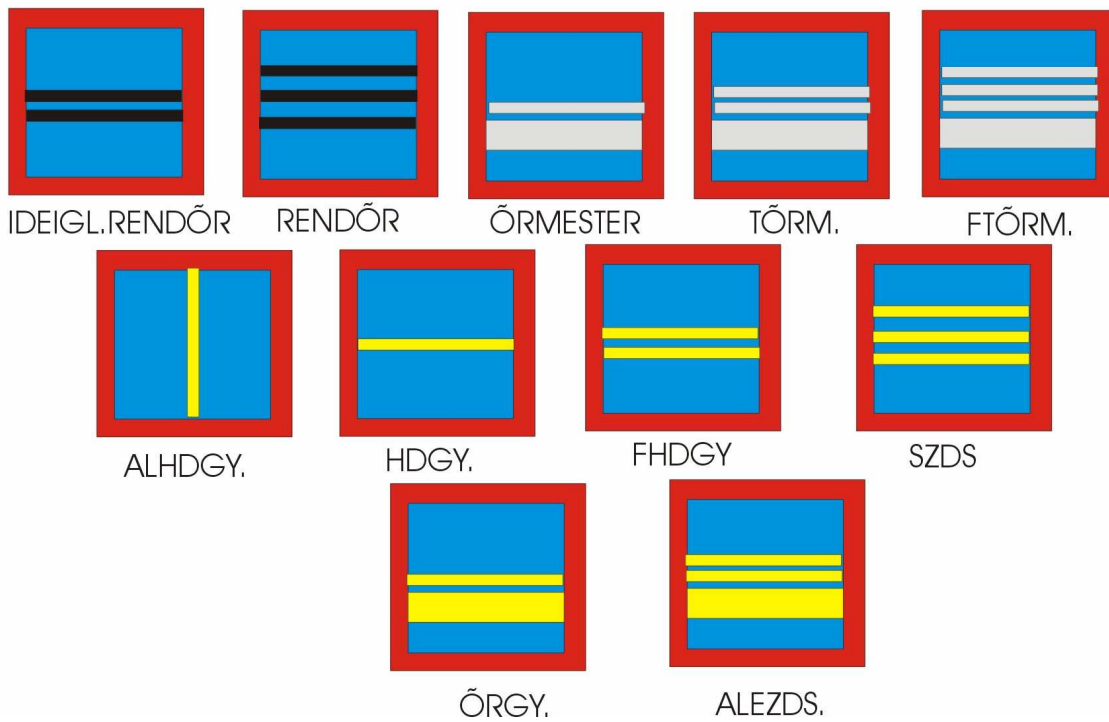
Forrás: 35000/1922 sz. BM r. ; 100.328/1931. sz. BM r. ; 123.000/1936. sz. BM r.

A katonailag szervezett rendőrség rendfokozatai 1944-1946

	1944-1946 VI. R. EZREDES		VI. R. EZREDES
	R. ALEZREDES		VII. R. ALEZREDES
	R. ŐRNAGY		VIII. R. ŐRNAGY
	R. SZÁZADOS		IX. R. SZÁZADOS
	R. FŐHADNAGY		X. R. FŐHADNAGY
	R. HADNAGY		XI. R. HADNAGY
	ALHADNAGY		
	R. FÖTÖRZSŐRMESTER		RENDŐR
	R. TÖRZSŐRMESTER		KÉPESITETT RENDŐR
	R. ŐRMESTER		PRÓBARENDŐR

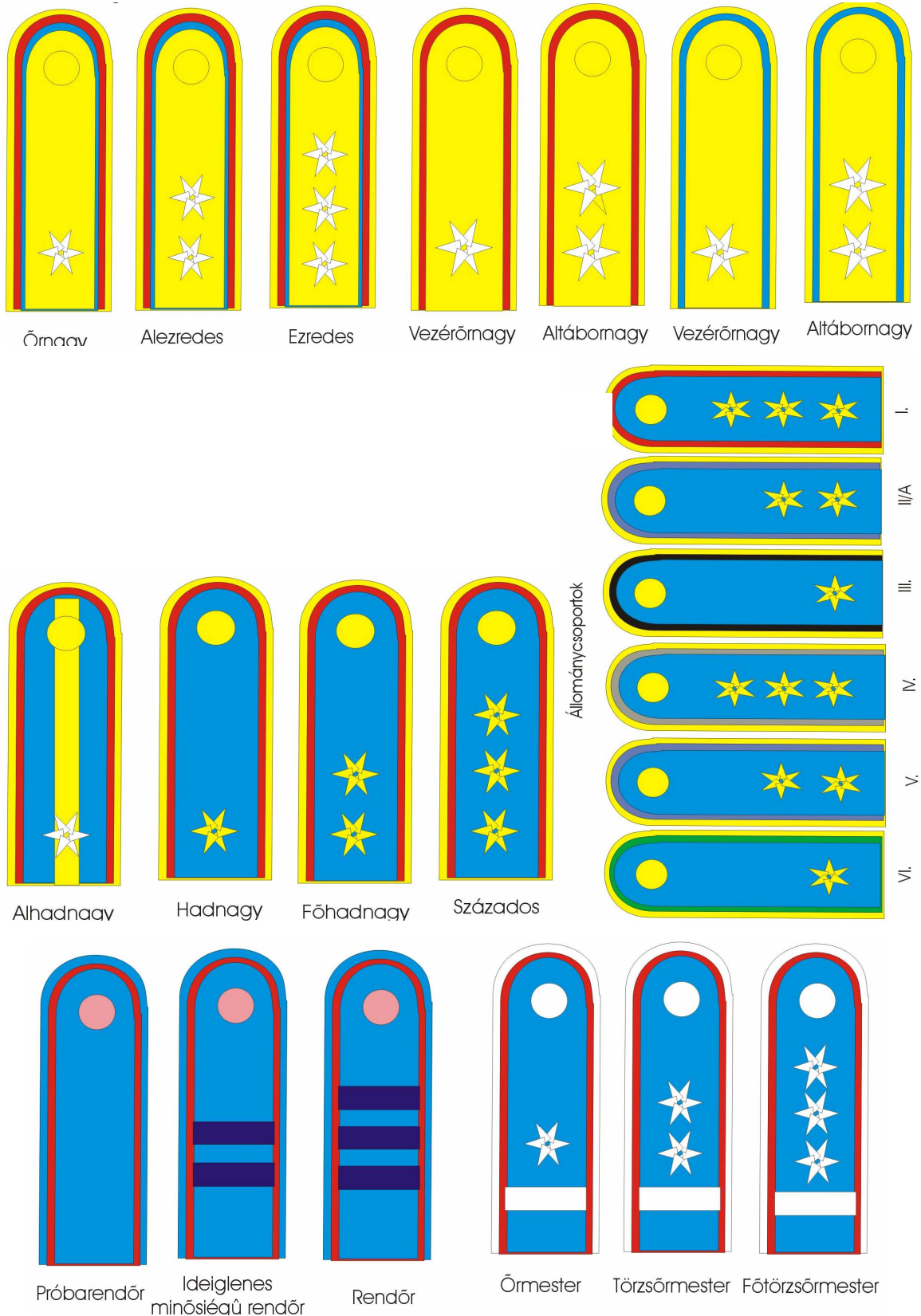
Forrás: 50.773/1944. sz. ME kr. Honvédségi Közlöny (1944) 31. sz.

A rendőri karszalag 1945-1946.

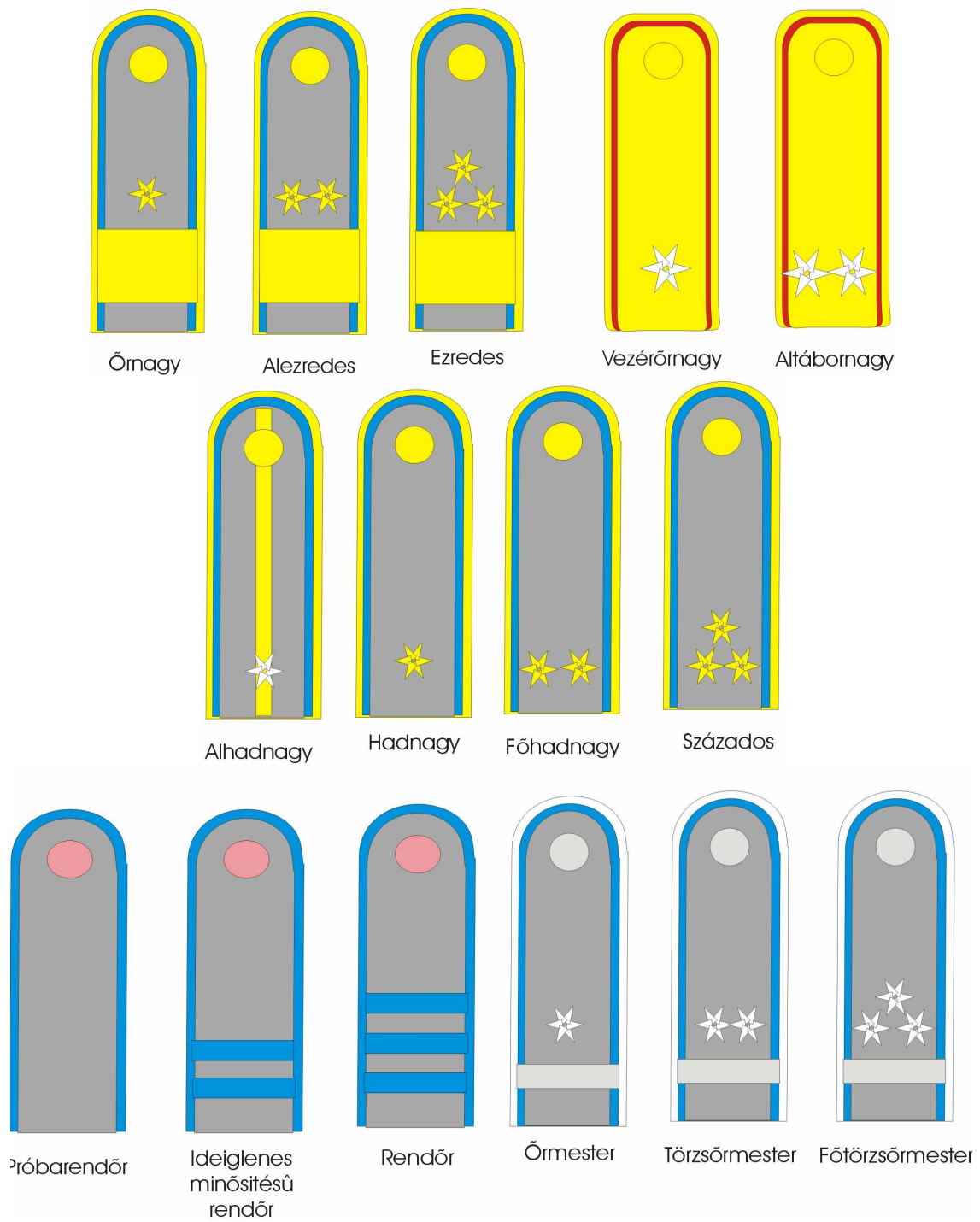
Forrás: 276.455/1945. BM r. Rendőrségi Közlöny 1946.

A Magyar államrendőrség rendfokozatai 1946. január 25-1946. június

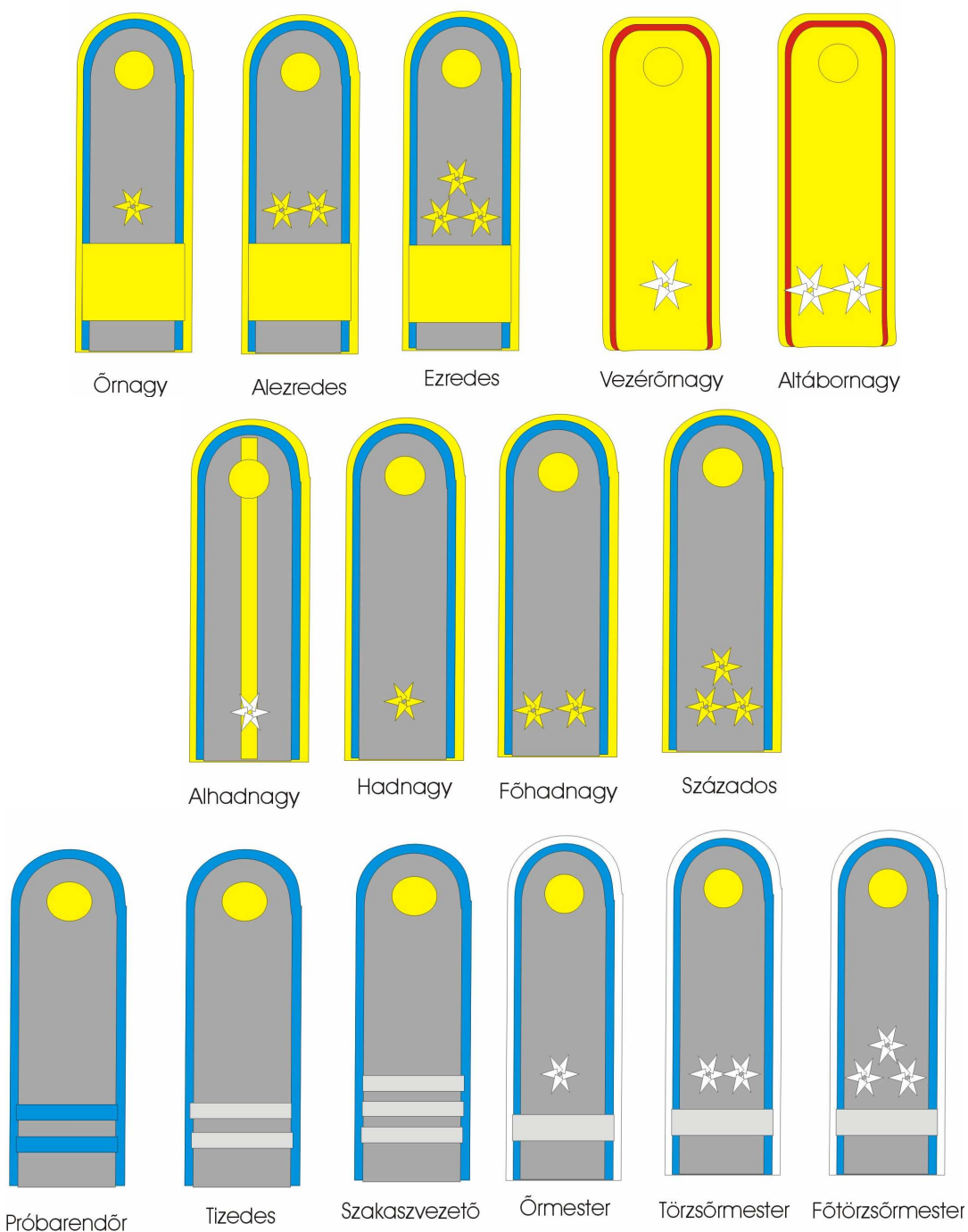
Forrás: 276.455/1945. sz. BM r. Rendőrségi Közlöny 1946.

A Magyar Államrendőrség rendfokozatai 1946-1947.

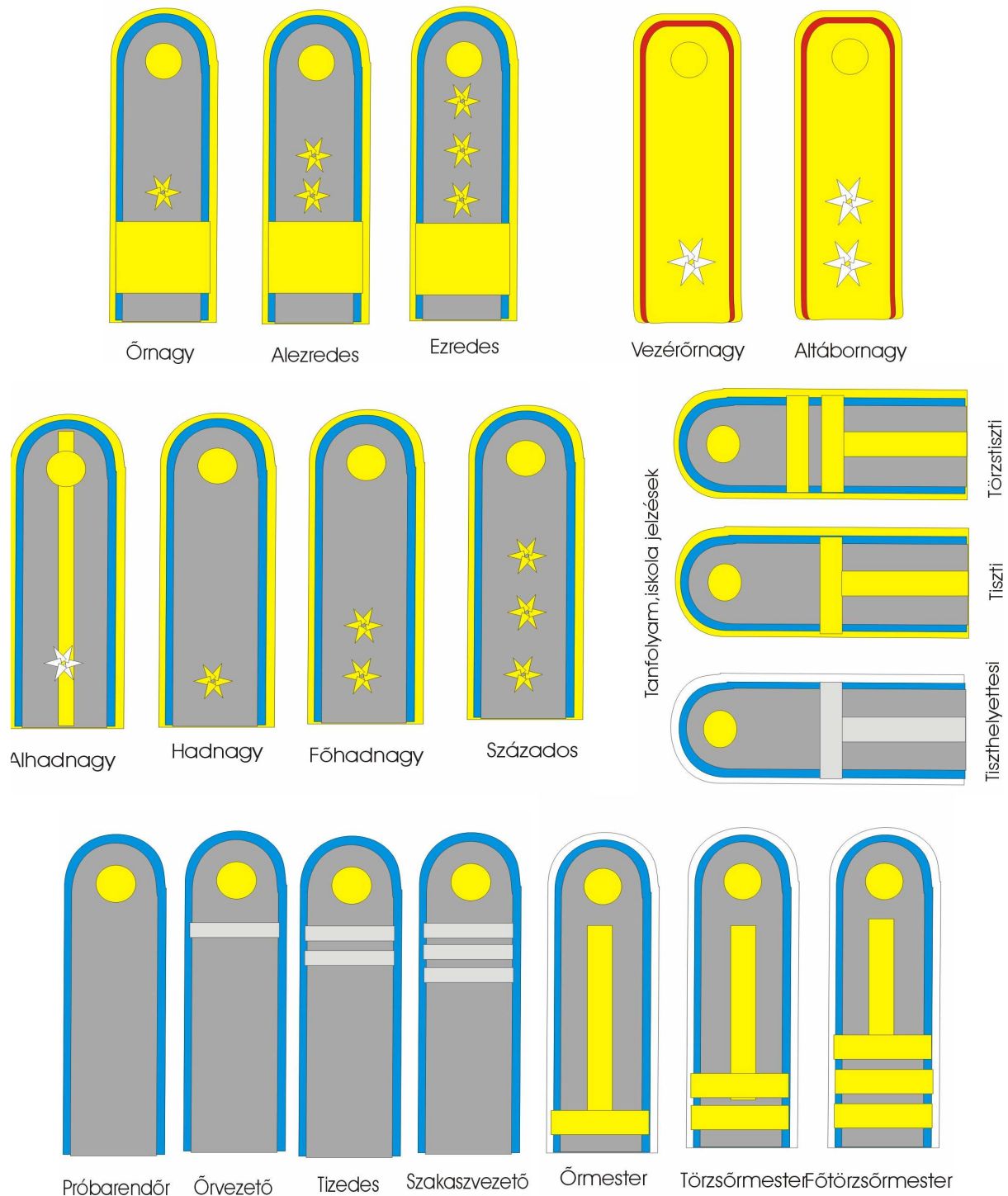
Forrás: 231.677/1946. BM r. Rendőrségi Közlöny 1946.

A Magyar Államrendőrség rendfokozatai 1947-50.

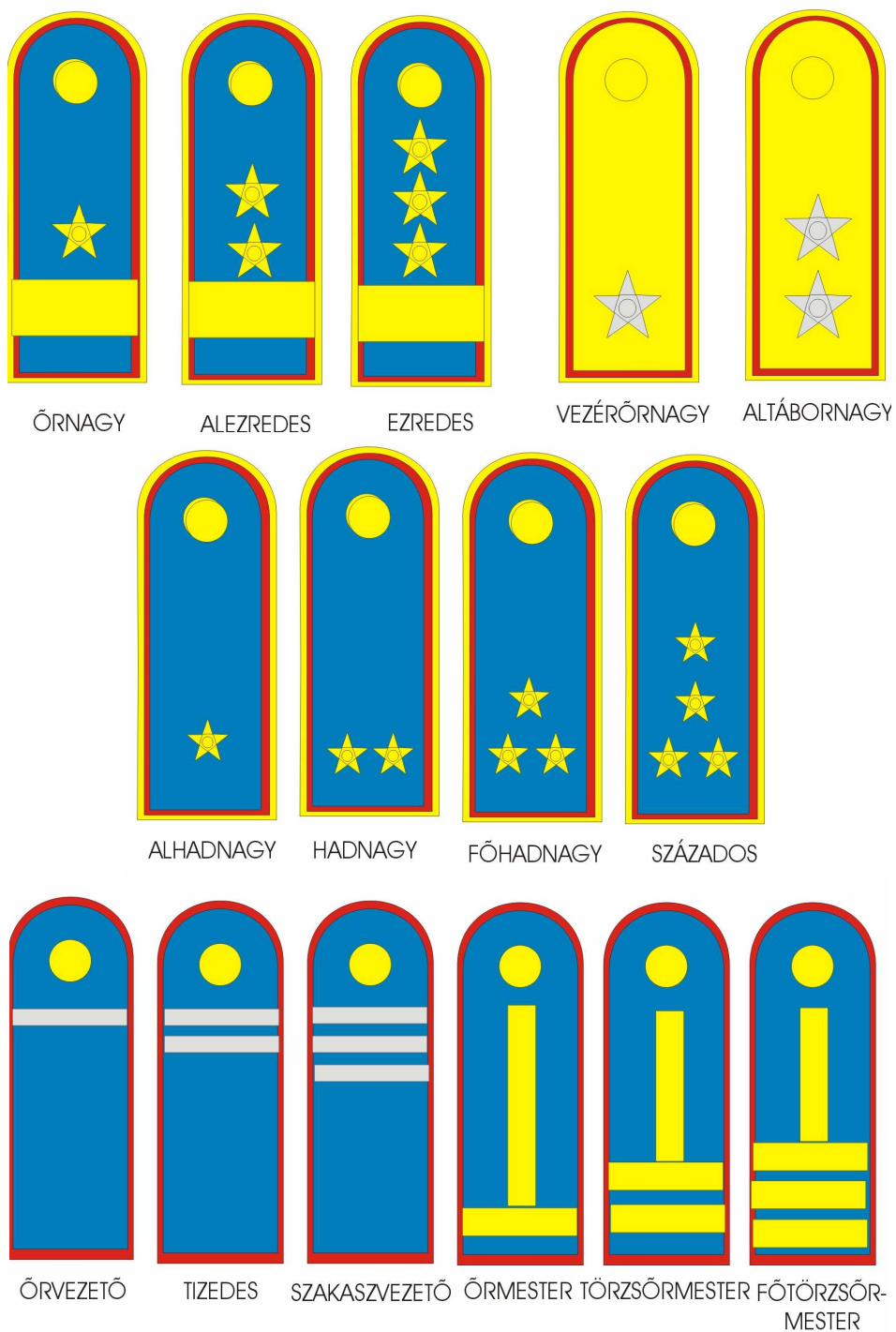
Forrás: 195.000/1947. sz. BM. r. Rendőrségi Közlöny (1947) 14. sz.

A rendőrség rendfokozatai 1950-1951.

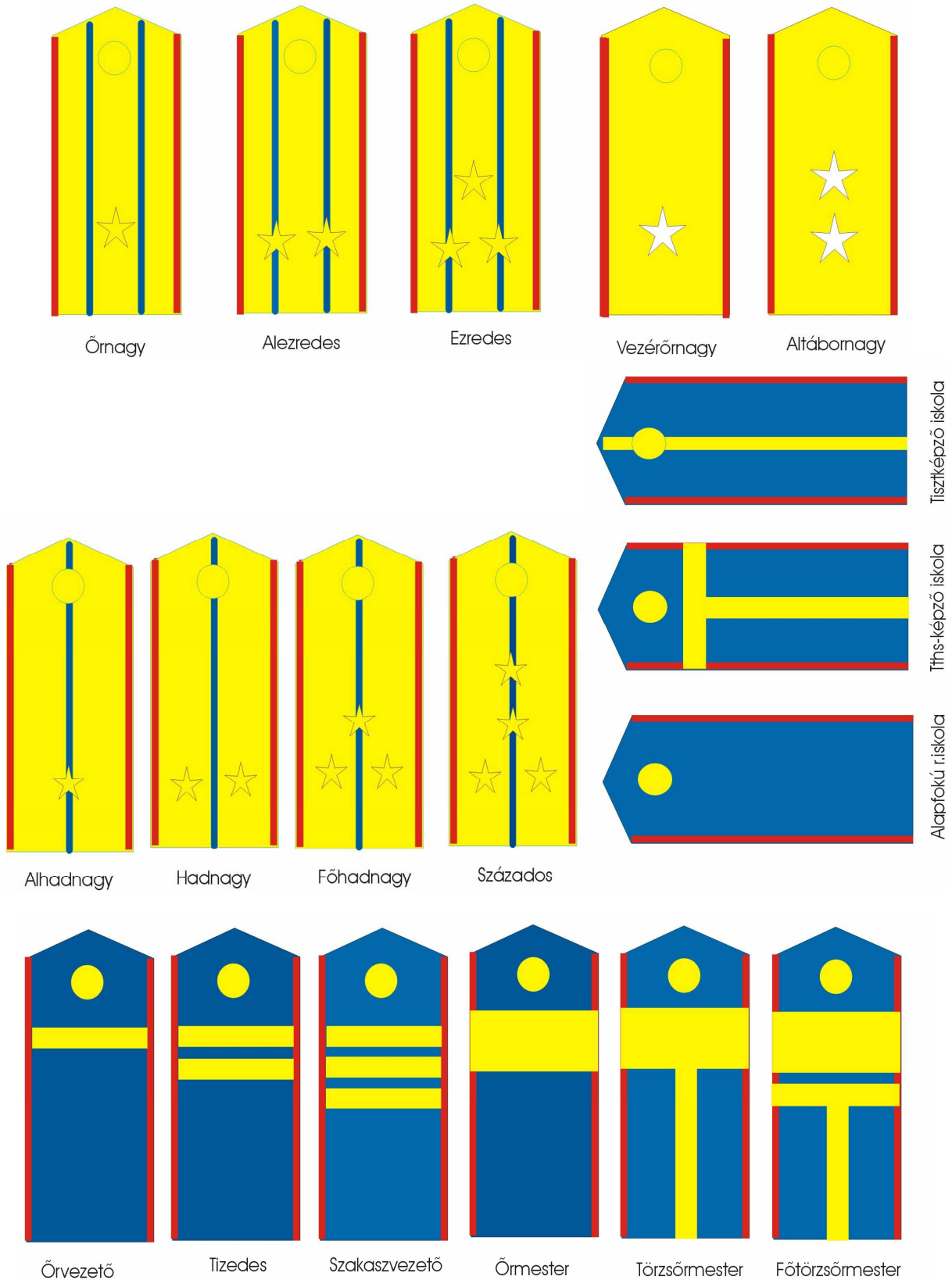
Forrás: 152.466/1950. sz. BM r.; 152.467/1950. sz. BM r.

A rendőrség rendfokozatai 1951-1952.

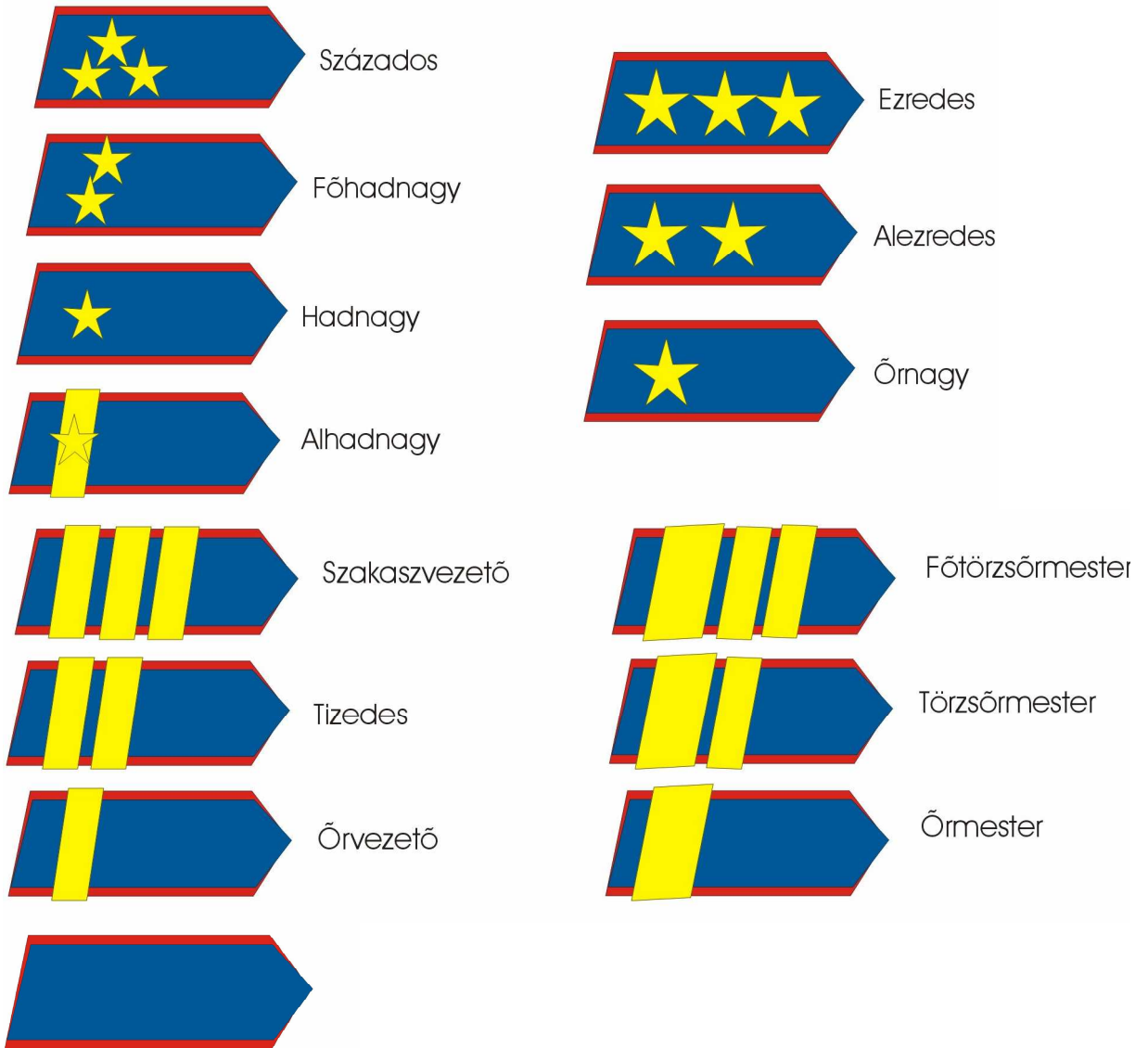
Forrás: *Ideiglenes egyenruházati és felszerelési szabályzat a rendőrség részére.* Budapest, 1951. s.n.

A rendőrség rendfokozatai 1952-56.

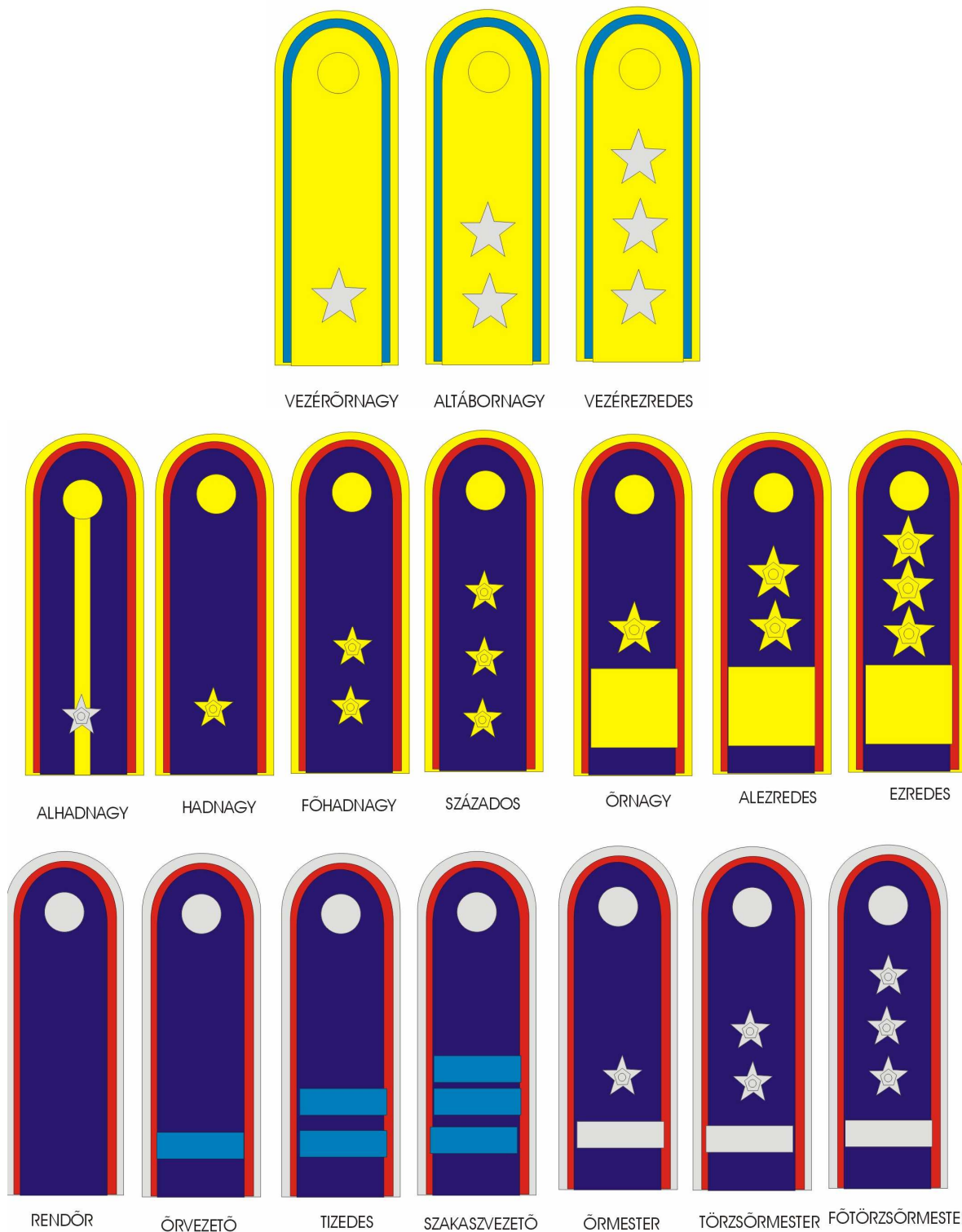
Forrás: 9.000-2/1952. BM. r. Belügyi Közlöny (1952)

A rendőrség rendfokozati jelzései 1956.X.31-1957 tavaszáig.

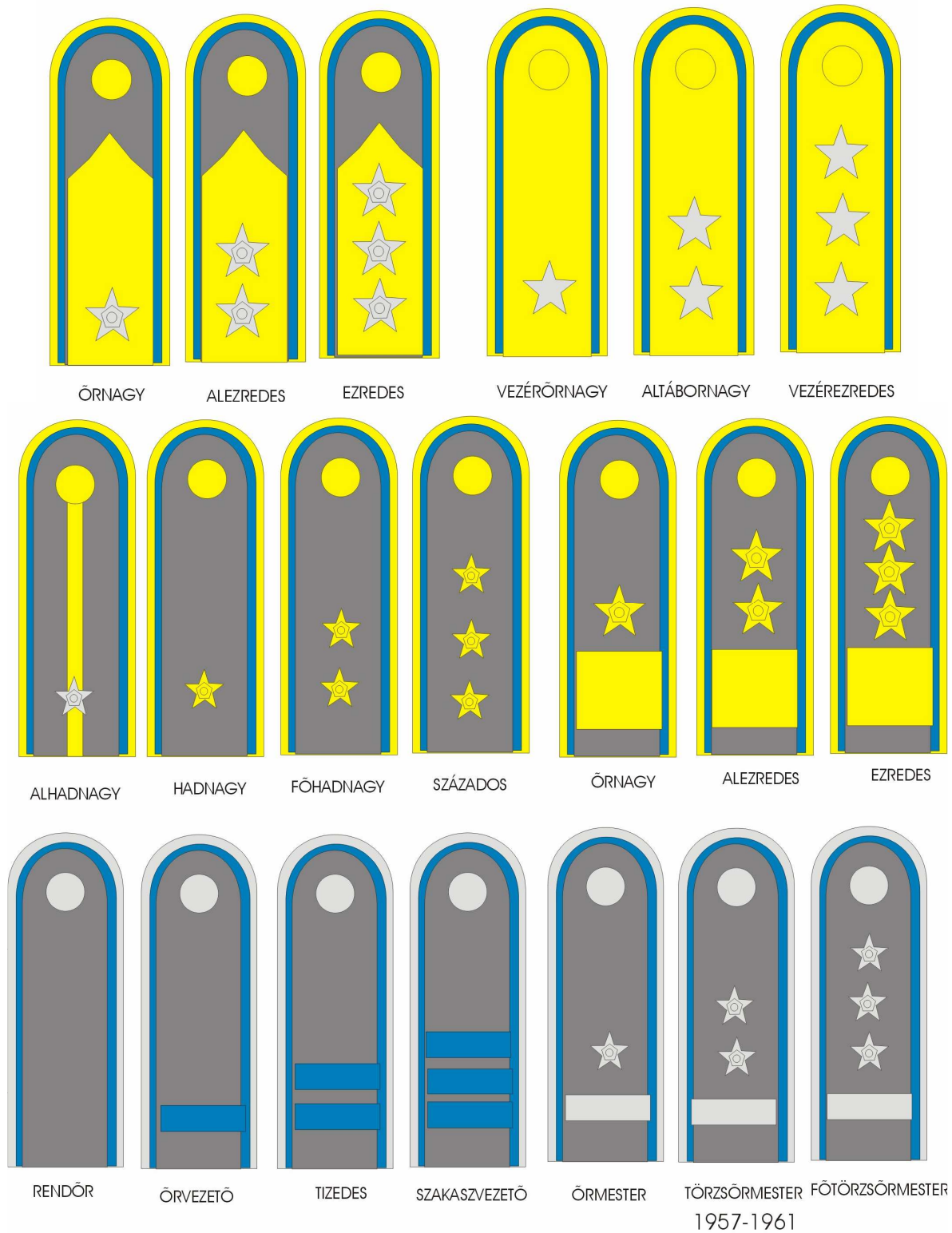
Forrás: Magyar Honvéd 1956. október 31. sz.

**A rendőri rendfokozatok 1957-től a régi szilvakék ruha kihordásáig, majd 1957-1963
(1957-től a régi szilvakék ruha kihordásáig)**

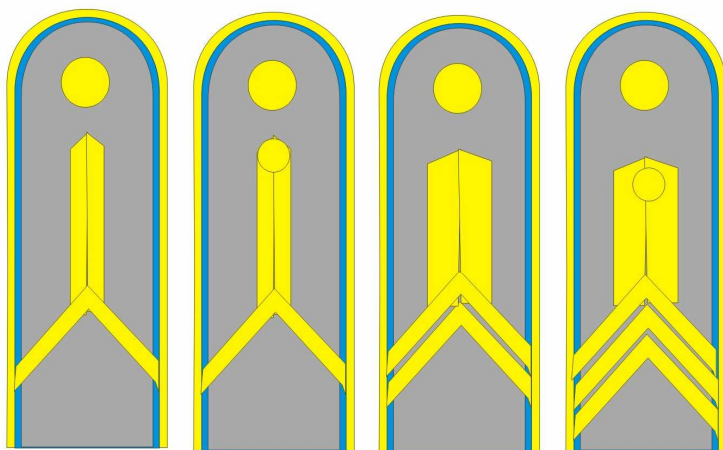
Forrás: LAKATOS István: *A Rendőrség rendfokozati rendszere és megkülönböztető jelzései 1945-től napjainkig*. Szakdolgozat (RTF). Kézirat. Budapest, 1993.

A rendőri rendfokozatok 1957-től a régi szilvakék ruha kihordásáig, majd 1957-1963
(rendőri rendfokozatok 1957-1963)

Forrás: LAKATOS István: *A Rendőrség rendfokozati rendszere és megkülönböztető jelzései 1945-től napjainkig*. Szakdolgozat (RTF). Kézirat. Budapest, 1993.

Hallgatói rangok.

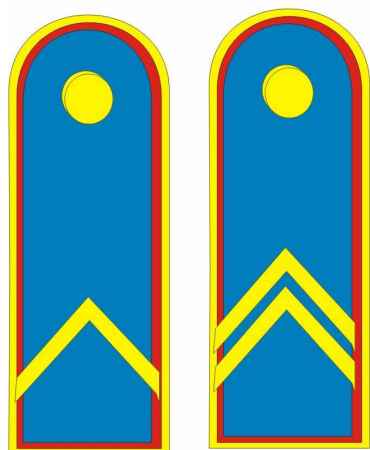
I.ÉV MEGFELELŐ

II.ÉV JÓ

II.ÉV JELES

III.ÉV KIVÁLÓ

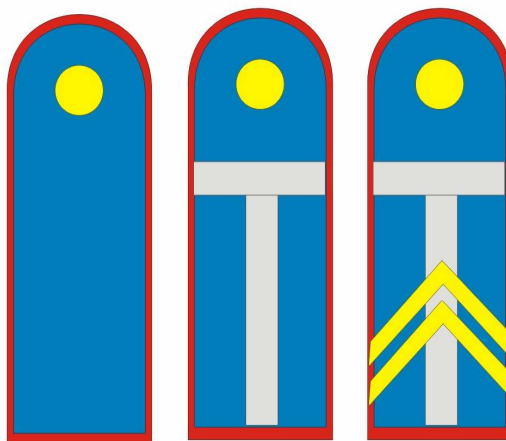
TISZTKÉPZŐISKOLA 1950-1951

KIVÁLÓ TANULÓ

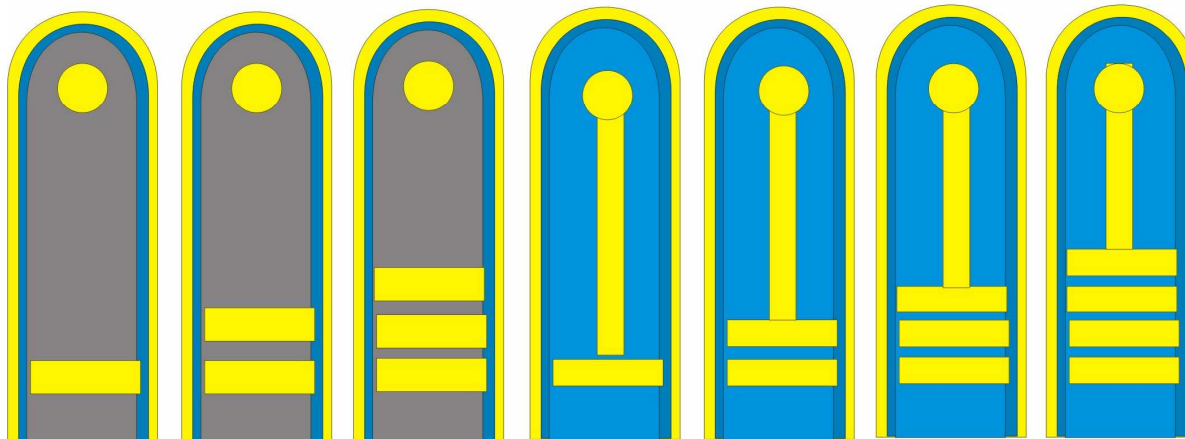
ÉLTANULÓ

ALAPFOKÚ
TANFOLYAM

KIVÁLÓ

TISZTI ISKOLA NÖVENDEKE
1961-1973

I.ÉVF.

II.ÉVF.

III.ÉVF.

I.ÉVF.

II.ÉVF.

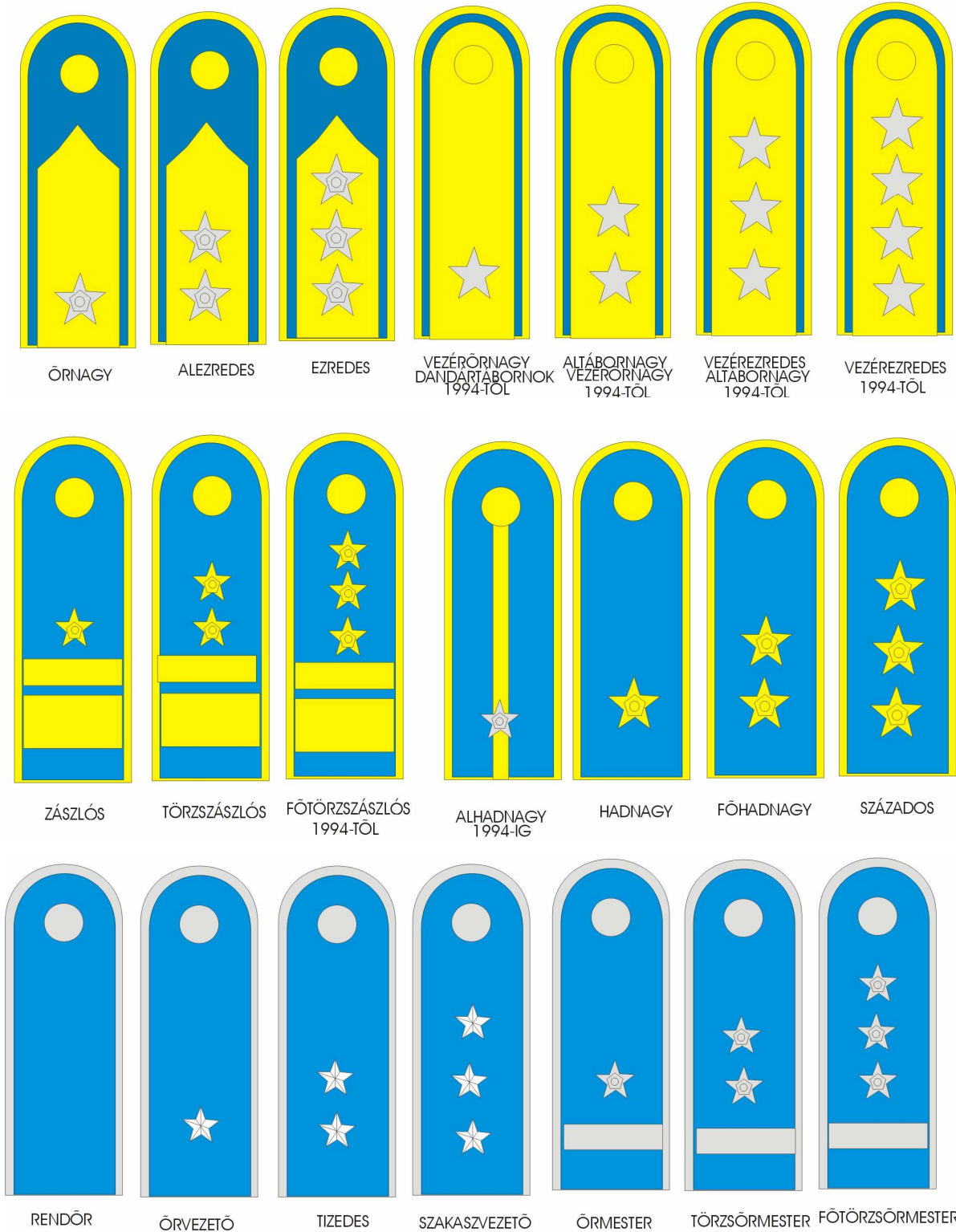
III.ÉVF.

IV.ÉVF

BM FŐISKOLAI HALLGATÓK

Forrás: LAKATOS István: A Rendőrség rendfokozati rendszere és megkülönböztető jelzései 1945-től napjainkig. Szakdolgozat (RTF). Kézirat. Budapest, 1993.

Rendőri rendfokozatok 1963-tól.

Forrás: LAKATOS István: *A Rendőrség rendfokozati rendszere és megkülönböztető jelzései 1945-től napjainkig*. Szakdolgozat (RTF). Kézirat. Budapest, 1993.